

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Husitská teologická fakulta

**Význam volnočasových aktivit v pražských DDM
(domech dětí a mládeže)**

The meaning of leisure time activities in Prague DDM
(institutions for children and youth)

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Hana Dvořáčková

Autor:

Monika Mašková

Praha 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze za použití uvedených pramenů a literatury.

V Praze dne 30.3. 2011

Mašková Monika

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat paní PhDr. Haně Dvořáčkové za odborné vedení mé bakalářské práce a za trpělivost a cenné rady, které mi poskytla. Dále bych chtěla poděkovat Veronice Urbancové Dis, a ostatním pracovníkům Domu dětí a mládeže na Jižním městě.

Monika Mašková

Anotace

Název práce:	Význam volnočasových aktivit v pražských DDM
Autor:	Monika Mašková
Vedoucí práce:	PhDr. Hana Dvořáčková
Vysoká škola:	Univerzita Karlova
Fakulta:	Husitská teologická
Katedra:	Učitelství
Obor:	Bakalářský obor - sociální pedagogika
Počet stran:	57
Počet příloh:	5
Rok obhajoby:	2011

Tato bakalářská práce je zaměřena na význam volnočasových aktivit, které se odehrávají v pražských domech dětí a mládeže. Práce se zabývá volným časem dětí a mládeže, vývojem jedince a jeho zájmů. Dále se zaměřuje na funkce volného času a význam zájmových činností v životě dítěte. Je zde celkový popis pražských domů dětí a mládeže a jejich právní ukotvení. Nakonec se zde nachází stručná charakteristika konkrétního Domu dětí a mládeže Jižní Město, popis a realizace zájmového útvaru, který se v tomto domě dětí a mládeže uskutečnil.

Annotation

Title:	The mening leisure time aktivty in prague DDM (institution for children and youth)
Author:	Monika Mašková
Consultant:	PhDr. Hana Dvořáčková
University:	Charles University in Prague
Faculty:	Hussite Theological
Department:	Teaching
Field of study:	Bachelor study Social Pedagogy
Number of pages:	57
Number of supplements:	5
Year of publication:	2011

This thesis is focused on the role of leisure time activity which take place in Prague institution for children and youth. This thesis work deal with leisure time activity of children and youth, the development of an individual and his interests, the function of leisure time and the importance of the activities in the child's life. There are described all institution for children and youth in Prague and their legal rules. In the end there is brief description of the institution for children and youth South City. There are mentioned specific activities which were realized in this institution for children and youth.

Klíčová slova:

Volnočasové aktivity

Domy dětí a mládeže

Zájmová činnost

Děti, mládež

výchova

Keywords:

Leisure time activities

Institution for children and youth

Spare-time activity

Children, juvenils

upbringing

Obsah

ÚVOD	- 9 -
1. VYMEZENÍ POJMU VOLNÝ ČAS	- 11 -
1.2. VOLNÝ ČAS DĚTÍ, MLÁDEŽE A DOSPĚLÝCH	- 12 -
2. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY A JEJICH VÝZNAM.....	- 14 -
2.1. VLIV VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT DO BUDOUCNA.....	- 14 -
2.2. VÝBĚR VOLNOČASOVÉ ČINNOSTI	- 14 -
3. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY V PRAŽSKÝCH DDM A JEJICH VÝZNAM	- 16 -
3.1. ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V ŽIVOTĚ DÍTĚTE.....	- 16 -
3.1.1. <i>Vývoj jedince a jeho zájmů.....</i>	<i>- 17 -</i>
3.1.1.1. Předškolní věk	- 18 -
3.1.1.2. Mladší školní věk.....	- 19 -
3.1.1.3. Střední školní věk.....	- 20 -
3.1.1.4. Starší školní věk.....	- 22 -
4. VÝCHOVA VE VOLNÉM ČASE	- 25 -
4.1. FUNKCE VÝCHOVY VE VOLNÉM ČASE.....	- 25 -
4.1.1. <i>Funkce výchovně vzdělávací.....</i>	<i>- 25 -</i>
4.1.2. <i>Funkce zdravotní</i>	<i>- 26 -</i>
4.1.3. <i>Funkce sociální.....</i>	<i>- 26 -</i>
4.1.4. <i>Funkce preventivní.....</i>	<i>- 27 -</i>
4.2. VÝCHOVA PROSTŘEDNICTVÍM VZTAHU	- 27 -
4.2.1 <i>Komunikace a vztah mezi pedagogem a žákem.....</i>	<i>- 28 -</i>
4.2.2. <i>Poznávání žáků rozhovorem</i>	<i>- 29 -</i>
5. DOMY DĚTÍ A MLÁDEŽE	- 30 -
5.1. PRÁVNÍ UKOTVENÍ DDM	- 30 -
5.2. ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V DDM	- 31 -
5.2.1 <i>Pravidelná zájmová činnost</i>	<i>- 32 -</i>
5.2.2. <i>Příležitostná zájmová činnost.....</i>	<i>- 32 -</i>
5.2.3. <i>Prázdninová činnost.....</i>	<i>- 33 -</i>
5.2.4. <i>Spontánní aktivity.....</i>	<i>- 35 -</i>
5.3. ÚČASTNÍCI ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ.....	- 35 -
5.4. PRACOVNÍCI DDM	- 36 -
5.4.1 <i>Předpoklady pedagogického pracovníka.....</i>	<i>- 36 -</i>

6. VEDENÍ ZÁJMOVÉHO ÚTVARU KERAMIKY V DDM JM	- 39 -
6.1. CELKOVÝ POPIS ZAŘÍZENÍ DDM JM	- 39 -
6.2. CELOROČNÍ PLÁN PRÁCE ZÁJMOVÉHO ÚTVARU KERAMIKY	- 40 -
6.3. UČEBNA KERAMIKY A JEJÍ VYBAVENÍ.....	- 41 -
6.3.1. <i>Provozní řád keramické dílny</i>	- 42 -
6.4. CHARAKTERISTIKA SKUPINY	- 43 -
6.5. VYTVOŘENÍ PROGRAMU KERAMICKÉ LEKCE.....	- 44 -
6.5.1. <i>Realizace programu</i>	- 44 -
6.5.2. <i>Vyhodnocení programu</i>	- 45 -
6.8. CELKOVÉ ZHODNOCENÍ KERAMICKÉHO KURZU 2010/2011.....	- 45 -
ZÁVĚR	- 47 -
POUŽITÉ ZDROJE	- 49 -
POUŽITÁ LITERATURA	- 49 -
ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY	- 49 -
PRÁVNÍ NORMY ČESKÉ REPUBLIKY	- 50 -
SEZNAM PŘÍLOH.....	- 51 -
SEZNAM PRAŽSKÝCH DDM	- 52 -
TÁBOROVÉ ZÁKLADNY DDM.....	- 53 -
HISTORIE DOMU DĚTÍ A MLÁDEŽE JIŽNÍ MĚSTO (DDM JM)	- 54 -
NABÍDKA KROUŽKŮ DDM JM NA ROK 2010/2011	- 56 -
TVORBA DĚTÍ KERAMICKÉHO KROUŽKU DDM JM	- 57 -

Úvod

Pražské domy dětí a mládeže mají za sebou historii delší než šedesát let. Během této doby několikrát změnily svůj název, ale po celou dobu jejich existence bylo zřizovatelem hlavní město Praha.

V roce 1950 bylo otevřeno první středisko volného času pod názvem Dům pionýrů a mládeže v Karlíně a přesto, že zařízení neslo částečně znamení doby ve které vzniklo, poskytlo pražským dětem celou škálu volnočasových aktivit a umožnilo jim realizaci jejich zájmů. Na přelomu padesátých a šedesátých let vznikly jednotlivé pražské obvodní DDM. Po roce 1989 se DDM oprostily od ideologie minulého režimu a začala být budována jejich současná podoba jako zařízení, jehož posláním je vytvářet podmínky pro uspokojování potřeb dětí a mládeže i dalších klientů při realizaci jejich aktivit ve volném čase.

Domy dětí a mládeže svým klientům nabízí:

- pravidelnou zájmovou činnost pro děti a mládež, ale i pro dospělé v přibližně 295 zájmových kroužcích a oddílech
- velké množství akcí pro veřejnost (divadelní, taneční a jiná vystoupení)
- výukové a vzdělávací programy a kurzy (jazykové, hudební)
- odborně zaměřené kurzy a výstavy zaměřené na širokou veřejnost
- ve svých otevřených klubech zázemí pro činnost neorganizované mládeže
- letní a zimní prázdninové tábory, víkendové akce a příměstské tábory
- centra pro předškolní děti
- bezplatnou psychologickou poradnu
- individuální poradenství pro žáky, studenty i dospělé

Téma „Význam volnočasových aktivit v pražských domech dětí a mládeže“ jsem zvolila zejména proto, že od svého dětství DDM neustále navštěvuji a uvědomuji si, jak mne činnost v DDM ovlivnila a neustále ovlivňuje. Sehrála velkou roli při výběru mého studia a také bude mít pravděpodobně velký vliv na mé budoucí povolání. Při studiu vedu čtvrtým

rokem externě kroužek keramiky a třetím rokem pracuji v otevřeném klubu Beroun, který je součástí Domu dětí a mládeže na Jižním Městě. Mám tedy s DDM zkušenosti jak z pohledu dítěte jako uživatele služeb, tak z pozice pracovníka. Oboje považuji pro psaní mé bakalářské práce za velice přínosné.

V této práci chci především upozornit, jak je pro všechny a především pro děti smysluplné trávení volného času důležité, jak děti trávení volného času ovlivňuje do budoucna, aniž si to sami uvědomují. Přiblížila bych zde tedy trávení volného času a jeho funkce, vývoj jedince s ohledem na jeho zájmy a význam zájmových činností v životě dítěte. Dále bych zde uvedla charakteristiku DDM včetně jejich legislativního ukotvení. Na závěr se pokusím popsat konkrétní zájmový útvar v jednom z pražských DDM a stručný popis tohoto konkrétního zařízení.

1. Vymezení pojmu volný čas

Volný čas - tento pojem má mnoho definic. Názory odborníků se určitým způsobem prolínají a překrývají. Wikipedie uvádí, že první vymezení volného času pochází z období starověkého Řecka a je spojeno s filozofem Aristotelem, ten chápal volný čas, jako čas na rozumování, čtení veršů, setkávání se s přáteli a poslouchání hudby a nemá nic společného s nicneděláním a lenošením. Ve středověku znamenal volný čas, čas věnovaný modlitbám a rozjímání, ale také hrám a tancům. V době renesance byl volný čas minimalizován a byla upřednostňovaná práce.¹

Dnes Pedagogický slovník definuje volný čas takto: „*Čas, se kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z dvaceti čtyř hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).*“²

Břetislav Hofbauer ve své knize Děti, mládež a volný čas, píše o funkcích volného času, jak je popisují různí autoři. Například uvádí, že francouzský sociolog Roger Sue uvádí jako funkce volného času:

- psychosociologickou funkci (uvolnění, zábavu a rozvoj)
- sociální funkci (socializaci, symbolickou příslušnost k některé sociální skupině)
- terapeutickou funkci
- ekonomickou funkci (pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času, pojetí volného času jako prožívání a nebo jako spotřeby vedoucí k odcizení)

Dále pak německý pedagog volného času Horst W. Opaslowski za základní funkce uvádí:

- rekreaci (zotavení a uvolnění)

¹ Internetová encyklopedie http://cs.wikipedia.org/wiki/Volný_čas dne 4.2.2011

² PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří: Pedagogický slovník. Portál, Praha 2003

- kompenzaci (odstraňování zklamání a frustrací)
- výchovu a další vzdělávání (učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení)
- kontemplaci (hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba)
- komunikaci (sociální kontakty a partnerství)
- participaci (podílení se, účast na vývoji společnosti)
- integraci (stabilizaci života rodiny a vrůstání do společenských organismů)
- enkulturaci (kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností)³

1.2. Volný čas dětí, mládeže a dospělých

Volný čas dětí zahrnuje širokou škálu aktivit v době po školním vyučování nebo o prázdninách. Z hlediska dětí a mládeže tedy nepatří do volného času vyučování a činnosti s ním spojené jako je příprava do školy, psaní domácích úkolů a podobně.⁴ Dítě na prvním stupni má proto mnohem více volného času než na druhém stupni ZŠ, tam už má více povinností jak školních tak domácích. Míra volného času se tedy postupem věku mění, proto mají děti mnohem více volného času než dospělí lidé a jejich volný čas je daleko pestřejší.⁵ U dětí a mládeže je ve volném čase žádoucí jeho pedagogické ovlivňování, protože děti nemají dostatek zkušeností a potřebují citlivé vedení. Toto vedení by pak mělo být pestré, přitažlivé a především dobrovolné.⁶

Nedílnou součástí volného času je hra, která je jednou z hlavních činností dítěte. Hra je spontánní činnost, která umožňuje poznávat okolní svět. Při hře rozvíjíme dovednosti. Hra uvádí do života. Prostřednictvím hry si dítě může přehrávat situace, kterým neporozumělo a prostřednictvím hry je

³ HOFBAUER, Břetislav: Děti, mládež a volný čas, Portál, Praha 2004

⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času. Portál, Praha 2008

⁵ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času, Portál, Praha 2008

⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času. Portál, Praha 2008 str. 13-14

postupně zvládne. Hrou se dítě učí dodržovat různá pravidla, která jsou v hrách stanovena, nebo si je hráči mezi sebou stanoví jinak.⁷ Hra poskytuje pozitivní prožitky, relaxaci a také nenásilné, bezděčné učení. Jak je uvedeno výše, je hra jednou z hlavních činností dítěte především předškolního věku, ale má svůj význam i v ostatních věkových obdobích včetně dospělosti. Jen se mění charakter hry a přístup ke hře. Hry jsou složitější a mají bližší vztah k učení a práci.⁸

⁷ VÁGNEROVÁ, Marie: Vývojová psychologie I. Portál, Praha 2000

⁸ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času, Portál, Praha 2008 str. 124-127

2. Volnočasové aktivity a jejich význam

Volnočasové aktivity značně ovlivňují naši osobnost jak v období dětství, dospívání tak i v dospělosti. V dětství rozvíjí schopnosti, formují osobnost, učí komunikaci v jiném kolektivu než školním nebo rodinném, poskytují oddech a uvolnění, nebo naopak umožňují vybití přebytečné energie. V dnešní době má velký význam především formování dětí a dospívajících v oblasti utváření hodnot a morálních vlastností. V dospělosti mají volnočasové aktivity především funkci relaxační.

2.1. Vliv volnočasových aktivit do budoucna

Způsob jak dítě tráví svůj volný čas, může mít velký význam i z hlediska jeho života v dospělosti. Často se stává, že dítě si vybírá školu, nebo budoucí povolání s ohledem na to jaké činnosti mělo možnost poznat ve svém volném čase, právě jako zájmovou aktivitu. Řada dětí se rozhodne studovat informatiku na základě toho, že ve svém volném čase navštěvovaly počítačový kroužek. Tento zájem z dětství se jim nakonec může stát životním povoláním. Proto si myslím, že děti, které měly možnost poznat více volnočasových aktivit mají větší přehled o tom, co je ve kterém oboru čeká a mohou si proto sami lépe zvolit co je více láká.

2.2. Výběr volnočasové činnosti

Není dobré, aby rodiče nutili chodit děti do zájmového útvaru jen proto, aby předešli nežádoucím jevům, nebo aby kroužkem „vycpali“ volný čas dítěte. Rodiče či zákonní zástupci by s dítětem měli výběr zájmové činnosti velmi pečlivě probrat a dohodnout se s ním na tom, že pokud ho nebude kroužek bavit mohou v pololetí vybrat společně kroužek jiný. Toto platí především pro mladší školní věk, kdy by mělo mít dítě možnost poznat více činností z nichž by si pak mohlo zvolit ty, které ho opravdu baví a které mu dají možnost vyniknout.

Česká rada dětí a mládeže proto pořádá každoročně v sedmnácti městech ve všech krajích čtyřdenní prezentační přehlídky dětských a mládežnických skupin pod názvem Bambiriáda. Návštěvníci získávají informace týkající se možností, jak mohou děti trávit volný čas. Děti si mohou vyzkoušet zdarma různé činnosti, které organizace nabízí (například: šerm, točení na hrnčířském kruhu, výtvarné techniky). Rodiče tak mohou zjistit co by jejich děti zajímalo, nebo co by je mohlo bavit a čemu by se ve svém volném čase mohly věnovat a jaká organizace činnost nabízí. Letošní ročník 2011 pražské Bambiriády navštívilo 63 350 návštěvníků, což svědčí o velkém zájmu o tyto činnosti⁹

Pokud se výběr zájmové činnosti zdaří je větší pravděpodobnost, že dítě bude touto činností trávit svůj volný čas i ve starším školním věku, což je žádoucí vzhledem k tomu, že v té době je ohroženější případným rizikovým okolím. Dětem, které nemají vyhraněné zájmy, nebo které pocházejí z rodin ve kterých není kladen význam na způsob trávení volného času, nebo nemají dostatek financí se nabízí možnost navštěvovat otevřené kluby zřízené při jednotlivých DDM.

Pokud je dítěti rodičem direktivně vybrána aktivita která ho nezajímá může dojít k averzivní reakci na aktivitu a tak omezit nebo zcela eliminovat pozitivní vliv aktivit a celkové snahy o pozitivní ovlivnění dítěte.

Každá aktivita, která dítě baví a zajímá je přínosná. Je však smutné, že volnočasové aktivity dětí jsou v poslední době finančně poměrně náročné a často si je rodiče některých dětí nemohou dovolit, nebo někteří nepovažují aktivity dětí za důležité. Děti pak tráví svůj volný čas takzvaně „na ulici“ a často jim hrozí různá nebezpečí jak z hlediska fyzického (různé úrazy), tak z hlediska takzvaných „špatných kamarádů“. Hrozí zde seznámení s drogami, drobnými krádežemi a jinými společensky negativními jevy.

⁹ <http://www.bambiriada.cz/2011.php?goto=article316&lng=cz> dne 16. 6. 2011

3. Volnočasové aktivity v pražských DDM a jejich význam

DDM se zaměřují na volnočasové činnosti (zájmové činnosti) jedince a to, že poskytují zajímavý a přitažlivý program dokazuje zájem o jejich služby, které využívají jak děti, dospívající tak i dospělí. Rozsah aktivit, které nabízí mají tak široký záběr, že oslovují opravdu velkou řadu lidí.

Síť DDM (kterých je v Praze celkem patnáct) je dostatečně hustá, aby z hlediska dopravní dostupnosti také nikdo neměl zásadní problém. Zdá se tedy, že každý kdo chce aktivně trávit svůj volný čas má možnost. Faktem je, že o činnost DDM je v dnešní době zájem a dá se říci, že neustále roste. Problémem může být finanční dostupnost. Poměrně často se ve své praxi setkávám s rodiči dětí, někteří si postesknou, jak je finančně náročné podporovat děti v jejich mimoškolních aktivitách a to DDM nepatří rozhodně mezi ty nejdražší, spíše se pohybují na opačné straně spektra i přes kvalitu, kterou poskytují. Dalo by se tedy říci, že význam volnočasových aktivit poskytovaných pražskými DDM je především v tom, že poskytují své služby širokému spektru uživatelů, nejsou výběrové a jsou dobře dostupné.

3.1. Zájmové činnosti v životě dítěte

Zájmové činnosti chápeme jako cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a sklonů. Mají silný vliv na rozvoj osobnosti i na správnou společenskou orientaci¹⁰

Zájem lze charakterizovat jako snahu zabývat se takovými věcmi, které něčím upoutaly. Zajímavé věci dítě přikládá velký význam a snaží se ji pochopit, naučit a prozkoumat ze všech stran. Zájem o věc tedy motivuje a aktivuje. Aktivuje motivaci k činnosti a tato činnost do jisté míry uspokojuje. Zájem má těsnou souvislost s osobnostními vlohami. Dítě, které nemá nadání pro sport nebude vyhledávat sportovní činnosti a pokud se v takové činnosti ocitne, nebude pravděpodobně spokojené, protože nejspíš nebude dělat žádné pokroky, činnost ho nebude naplňovat a spíše v něm bude

¹⁰ HÁJEK, Bedřich: Nástin metodiky vedení zájmové činnosti. Pedf UK, Praha 2007 str. 15

vyvolávat pocity méněcennosti. Mnohem více ho budou zajímat třeba činnosti výtvarné, protože je výtvarně nadané, díky tomu vynikne pozitivně motivováno úspěchem a bude ochotné osvojovat si nové informace, techniky a postupy. Měli bychom proto u dětí rozvíjet zejména ty činnosti ve kterých mohou být úspěšné, vyniknou a které je naplní.

Správně vybraná zájmová činnost by se měla stát nedílnou součástí života dítěte. Takováto činnost se pak stává významným prostředkem výchovy a vyplňuje dítěti jeho volný čas.

Protože od narození pocházíme řadou vývojových období, kde se mění naše zájmy je z pedagogického hlediska velmi potřebné tyto vývojové stadia znát abychom byli schopni správně odhadnout jaká zájmová činnost je pro děti vhodná s ohledem na jejich věk a vývoj.

3.1.1. Vývoj jedince a jeho zájmů

Při práci s dětmi a mládeží je velmi důležité znát jednotlivá období, kterými děti prochází, abychom byli schopni kvalitně a citlivě reagovat na určité vývojové zvláštnosti. Dítě od narození do dospělosti prochází řadou vývojových období.

V nástinu metodiky zájmových činností je Bedřich Hájek rozděluje takto:

- *novorozenecké období (prvních 6 týdnů života)*
- *nemluvně (do jednoho roku)*
- *batole – období rozvoje pohybu a řeči (do 4. roku života)*
- *předškolní období, nebo-li období předškolních her (4. -6. rok)*
- *mladší školní věk, nebo-li doba první strukturální přeměny, která začíná obdobím vyrovnanosti (přibližně 6 – 11 let) – jsou to žáci I. stupně základní školy*
- *střední školní věk – prepubescence čili druhá strukturální přeměna (11-14 let) – žáci II. stupně základní školy*
- *starší školní věk čili pubescence – doba pohlavního dozrávání (14 – 16 let), věk začátku střední školy*

- *dospívání – adolescence (16 – 20)*¹¹

*Dětství je počáteční období životní dráhy každého jedince, začínající narozením a končící změnou dítěte v adolescenta (přibližně ve věku 14-15 let), jde o období tělesného, intelektuálního, jazykového, emocionálního a sociálního zrání, v jehož průběhu se formulují rozhodující rysy osobnosti člověka. Na toto formování má vliv především rodina, dále širší sociální prostředí a také školní prostředí.*¹²

Protože v DDM se nejvíce pracuje s dětmi a mládeží předškolního, mladšího školního, středního školního a staršího školního věku pokusím se zde tato období přiblížit.

3.1.1.1. Předškolní věk

*Charakteristickým znakem tohoto věku je postupné uvolňování vázanosti na rodinu a rozvoj aktivity, která už není tak samoučelná, umožňuje například dítěti, aby se uplatnilo a prosadilo ve vrstevnické skupině. K uvolnění této závislosti přispívá osvojení běžných norem chování, znalost obsahu rolí a přijatelná úroveň komunikace.*¹³

Předškolní věk probíhá v období přibližně od 3 do 6 let. V tomto období má dítě velkou potřebu pohybu, kterou využívá především při hrách. Dítě by mělo mít dostatek prostoru ke spontánnímu pohybu. Dítěti se zlepšuje koordinace a zvládá i náročnější úkony jako je hra s míčem, nebo i jízda na kole. Dítě je stále snadno unavitelné a proto potřebuje neustále dostatek odpočinku. Dítěti se také zlepšuje jemná motorika, a zdokonaluje se v samoobslužných činnostech jako je hygiena a oblékání. Dítě zatím nedokáže pořádně vnímat čas a prostor, ale zlepšuje se v rozpoznávání barev, tónů a rytmů. V tomto období dítě velmi uplatňuje svou fantazii, která se promítá především v kresbě, řeči, nebo při hrách. Mohou se zde také ukazovat konfabulace (nepravé lži), které se projevují tím, že dítě míchá fantazii s realitou. Pozornost je nestálá a krátkodobá. Dítě nevydrží příliš

¹¹ HÁJEK, Bedřich: Nástin metodiky vedení zájmové činnosti,

¹² PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří: Pedagogický slovník. Portál, Praha 1995, str 53.

¹³ WÁGNEROVÁ, Marie: Vývojová psychologie I. Portál, Praha 2000

dlouho u jedné věci a proto je dobré činnosti více střídat. Rozšiřuje se slovní zásoba. Zlepšuje se gramatická správnost a schopnost souvislého vyjadřování.

Velký význam v tomto období mají city. Je zde především potřeba převahy kladných citů. Začíná se objevovat stud, nesmělost, plachost, ostych a strach. Dále se zde objevuje zvědavost, smysl pro krásu, smysl pro dobro a zlo. Zvyšuje se potřeba společenských kontaktů. Uvolňuje se vázanost na rodinu. Konec této fáze života není určen věkem, ale spíše nástupem dítěte do školy.¹⁴

3.1.1.2. Mladší školní věk

Mladší školní věk je období, které začíná nástupem do školy od 6 – 11 let. Patří sem žáci prvního stupně základní školy. Pohybová aktivita dítěte mladšího školního věku je vyzrálejší. Pohyby jsou přesnější, rychlejší a rozmanitější. Převahu má spontánní pohyb nad organizovaností.¹⁵

Na rozumový rozvoj má velký vliv především škola. Dítě zde dostává nové zkušenosti, než jaké dostává v rodině. Vnímání a pozornost se zdokonaluje spíše ke konci tohoto období. Ze začátků bývá pozornost neustále rozptylována podněty z okolí, proto je vhodné častěji střídat činnosti, aby děti byli méně unavené a stále zaujaté. Představy dětí začínají být názorné a konkrétní především tam, kde mají děti dostatek zkušeností. Čím více dítě poznává, tím jsou jeho představy kvalitnější. Paměť je mechanická na dobré úrovni. Začíná se rozvíjet také paměť logická a zraková. Fantazie dítěte je stále veliká, ale dítě už je schopno oddělovat fantazii od reality. Myšlení se nejprve zaměřuje na řešení běžných každodenních problémů a až později přejde i na minulé a budoucí události. Slovník dětí se rozšiřuje a zdokonaluje. Zlepšuje se souvislé vyjadřování. Dítě už nepoužívá jen krátké věty. To jak se dítě vyjadřuje, silně ovlivňuje jeho

¹⁴ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 84-86.

¹⁵ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 86-90

okolí. Především ve škole si dítě osvojuje spisovný jazyk a zlepšuje gramatickou formu vyjadřování.¹⁶

V mladším školním věku stále převládají kladné city tak jako ve věku předškolním. Ze záporných citů se objevují především: strach, který vzniká z obavy z trestu například za špatnou známku. Děti v tomto věku hodně žalují a posmívají se ostatním, protože ještě nemají rozvinutou schopnost empatie. Začíná se objevovat stud z nahoty. Po osmém roce se začínají rozvíjet vyšší city: intelektuální, estetické a morální. Mezi intelektuální city patří především zvědavost a radost z poznání. V estetickém citění se rozvíjí vkus, dítě už dokáže chápat dílo komplexně. Z morálního hlediska dítě přejímá mravní zásady od autorit. Jednání dětí je stále dost impulzivní. Regulace vlastního chování se ale postupně rozvíjí. V mladším školním věku dítě začíná navazovat nové, kvalitnější společenské vztahy. Jsou to vztahy nejen s vrstevníky, ale také s pedagogy a vychovateli, kteří se pro dítě stávají v tomto věku velkou autoritou. Dítě se začíná odpoutávat od rodičů, je více samostatné. Děti ve třídách vytvářejí herní skupiny a navazují kamarádské vztahy zatím podle náhodného výběru. Dívky a chlapci si spolu zatím příliš nehrají, nerozumí si, mají odlišné hry. Hry začínají být promyšlenější, realističtější a složitější. Nejčastěji jsou to hry pohybové, které už začínají mít svá pravidla.¹⁷

3.1.1.3. Střední školní věk

Střední školní věk je období dospívání a probíhá od 11- 15 let na druhém stupni základní školy. Střední školní věk je také nazýván jako období pubescence, nebo obdobím druhého vzrůstu. Vývoj pubescenta závisí na jeho okolí, kde vyrůstá. První fáze dospívání bývá poněkud bouřlivější, druhá fáze už je více klidnější. Dívky a chlapci dospívají odlišně. Dívky dospívají dříve než chlapci. Nastává rychlý tělesný růst kostí, který způsobuje až neobratnost. Tuto neobratnost si dospívající uvědomuje a snaží se ji maskovat. Disharmonie se projevuje nejen v růstu, ale také

¹⁶ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 86-90

¹⁷ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 86-90

v kardiovaskulárním systému. Díky nerovnoměrnosti celého vývoje osobnosti, může docházet k snadné unavitelnosti a vyčerpání organismu. Dospívající bývá více výbušný, bouřlivý, afektivní. Může být také nesoustředěný, zasněný až apatický.¹⁸

Jeden z nejdůležitějších znaků tohoto období je pohlavní zrání. Pohlavní zrání začíná v průměru kolem 12 roku. Dospívání je značně individuální což je dáno například zdravotním stavem, výživou, sociálním prostředím nebo i vrozenými dispozicemi dospívajícího jedince. Začíná se projevovat zájem o druhé pohlaví. Dochází k rozvoji poznávacích procesů. Zlepšuje se vnímání času a prostoru. Dospívajícímu se zkvalitňuje pozornost, která je stálejší, soustředěnější, úmyslná a záměrná. Na záměrnou pozornost má vliv především škola. Pozornost se sice zlepšuje, ale přesto může nastat přechodné kolísání například ve škole, když se dospívající zamyslí nad jinými myšlenkami. Velké zlepšení kvality pozornosti je především v oblasti zájmů. Paměť je logická, záměrná, přesnější a trvalejší. Mechanická paměť dosahuje vrcholu. Velkou úlohu ve vztahu k učení má motivace. Prožitý zážitek si dospívající zapamatuje mnohem lépe než mladší děti. Dochází také k velkému oživení fantazie. Reprodukční fantazie umožňuje dospívajícímu představovat si věci, o kterých se hovoří a není možné je bezprostředně vnímat. Rozvíjí se také tvůrčí fantazie, která se projevuje v různých technických činnostech, nebo při různých logických hrách. Objevuje se také denní snění jeho obsahem, bývají většinou různá nesplněná přání dospívajících. Denní snění by nemělo být příliš časté, jinak by mohlo dospívajícího odtrhnout od reality. K dalším výrazným změnám dochází v myšlení, které se projevuje zlepšením analýzy a syntézy, dále pak ve zdokonalení schopnosti abstrakce a zobecňování. Dochází tedy k přechodu od konkrétního myšlení k abstraktnímu logickému myšlení. Dospívající začíná chápat abstraktní pojmy a symboly. Je schopen vytvářet hypotézy a diskutovat o nich. Dospívající často dochází k unáhleným závěrům a nemá rád kompromisy. Dospívající jsou velmi citově vznětliví a neuvážení. Ale při vhodném podněcování myšlenkových aktivit se myšlení

¹⁸ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 91-99

dospívajících může dostat až na vysokou úroveň, která se blíží úrovni dospělého. Objevují se zde však individuální rozdíly v souvislosti s odlišným působením prostředí v předchozích obdobích, vrozenými předpoklady, nebo rodinou výchovou. Poznatky, které si dospívající prožil, jsou mnohem trvalejší a hlubší než ty které získal teoreticky. Rozvoj myšlení se odráží v řeči. Obohacuje se aktivní i pasivní slovník. Věty jsou delší a složitější. Pubescenti často používají slangové výrazy. Objevují se také hrubé výrazy. Řeč pubescentů je velice nápadná, hlučná a to především ve skupině vrstevníků. Vliv na způsob vyjadřování pubescenta má především jeho rodina, škola, prostředí, ve kterém se pohybuje a jak s ním komunikují lidé okolo. Dále také může řeč ovlivnit četba knih, poslech rozhlasu či zhlédnutí divadelního představení, které může řeč kultivovat.¹⁹

City u dospívajících jsou rozmanitější, hlubší a mají důležitou roli. Dospívající jsou schopni více ovlivňovat své citové projevy. Přesto že ovládání citových projevů už je na vysoké úrovni, často ještě selhávají. Je zde typické střídání nálad. Na vytváření mravních hodnot má vliv okolí dospívajícího. Především je to rodina, ale pro dospívajícího mají i jiné osoby značný vliv. Jsou to zejména ty osoby, se kterými se dospívající ztotožňuje a jejich názory uznává za správné. Nejsou to ale jen jednotlivé osoby, které dospívající formují, jsou to také různé skupiny do kterých dospívající patří.²⁰

3.1.1.4. Starší školní věk

Starší školní věk zahrnuje rozsáhlé věkové období od 15–20 let. Protože je zde velké věkové rozpětí můžeme věk 15–16 považovat ještě za období dospívání neboli pubescentní. Mládež 16–20 můžeme označovat jako postpubescentní, nebo adolescentní. Ve starším školním věku dochází ke zklidnění celkového vývoje. V tomto období jsou velké rozdíly jak mezi oběma pohlavími, tak i mezi jednotlivci. Postupně dozrávají všechny tělesné funkce a dokončuje se psychický vývoj. Mnění se tělesný vzhled, který může silně působit na psychiku. Nespokojenost sám se sebou, jak vypadá, opoždění

¹⁹ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 91–99

²⁰ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 91–99

vývoje druhotných pohlavních znaků, nebo naopak přílišný vývoj těchto znaků. Tyto věci můžou vyvolávat až pocity méněcennosti a mohou být zdrojem nepříjemných prožitků. Proto je dobré kompenzovat nedostatky prožíváním úspěchů například v oblasti zájmových činností.²¹

V adolescentním období postupně dozrávají poznávací procesy, jediné co adolescenta ještě brzdí vyrovnat se dospělé osobnosti je nedostatek zkušeností. Smyslové orgány jsou již zcela vyvinuté. Vnímání se zjemňuje a je systematické. Adolescent už je zcela schopen rozlišovat jednotlivé vjemy a orientovat se v čase a prostoru. Zlepšuje se koncentrace pozornosti, zvětšuje se rozsah. Představivost je přesná a bohatá, díky novým zkušenostem adolescenta. Rozvíjí se především tvůrčí fantazie, která je pestrá a veliká. Tvůrčí fantazie se projevuje především při řešení různých činností, například v umění či při činnostech manuálně technických. Paměť adolescenta se ještě o něco zlepšuje. Paměť je logická má větší kapacitu je trvalejší a přesnější. V oblasti myšlení dochází k vyvrcholení vývoje všech kognitivních operací, forem myšlení. V tomto období je nápadná obliba v diskutování. Mladí lidé ostře formulují problémy a proto někdy vyslovují své soudy ukvapeně a předpokládají jejich správnost. Projevy samostatného uvažování a rozumové aktivity je nutné výchovou podporovat. Hlasitá a nápadná řeč pubescentů ustupuje, ale stále si zanechává barvitost a slangové výrazy. V řeči se také začíná projevovat smysl pro humor a nadsázku. Způsob vyjadřování závisí na typu vzdělání a také v jakém prostředí se adolescent pohybuje.²²

V citové oblasti dochází k výrazným změnám. V prvním období adolescence jsou city ještě labilní a bouřlivé, nálady se často střídají. Kolem 16. Roku jsou tyto tendence ještě bouřlivější než v období pubescence. Ve druhé části adolescence se postupně city i projevy stabilizují. Reakce adolescentů jsou diferencovanější a přiměřenější podnětům. Jsou vyrovnanější a dokážou se již lépe ovládat. Znakem tohoto období bývá citová ambivalence. Ambivalence se projevuje jako kolísání citů mezi protikladnými

²¹ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008 str. 99-100

²² HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008 str. 100-102

póly. V intelektuálních citech je významná touha po poznání, jiná než v předchozích obdobích, je výběrová a zaměřuje se na oblast zájmů a budoucího povolání.²³

²³ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008 str. 102-109

4. Výchova ve volném čase

Výchova ve volném čase rozvíjí hodnotné využívání volného času. Učí jak správně trávit volný čas. Rozvíjí schopnosti a upevňuje žádoucí morální vlastnosti.

Umět správně využívat volný čas je velice důležité. Způsob trávení volného času se odráží na nás samotných. V našich výkonech jak v práci, ve škole, tak v osobním životě. Trávení volného času má značný význam z hlediska duševní hygieny. Při volbě volnočasových činností volíme takové činnosti, které vytvářejí příjemné nestresující prostředí. Při nichž si člověk může odpočinout a starosti hodit za hlavu, může se radovat z maličkostí, z toho co vytvořil, dokázal, nebo zjistil. Správně využitý volný čas dokáže povzbudit a naladit jedince na správnou vlnu, kterou potřebuje.

4.1. Funkce výchovy ve volném čase

Volný čas dětí a mládeže má z výchovného hlediska své specifické funkce, které se v průběhu let postupně měnily a přibývaly. Nejprve byl kladen důraz na sociální a preventivní funkci. Hlavním cílem bylo poskytnout dětem vhodné zázemí a umožnit jim tak zabývat se jinými činnostmi než nežádoucím a nevhodným chováním. V dnešní době je za hlavní funkci označována funkce výchovně-vzdělávací. Dále je také funkce zdravotní. Funkce výchovy ve volném čase můžeme tedy rozdělit na funkce výchovně-vzdělávací, zdravotní, sociální a preventivní.²⁴ Jednotlivé typy organizací pro volný čas dětí a mládeže naplňují tyto funkce v různé míře a různými způsoby podle svých vnitřních řádů a cílů.²⁵

4.1.1. Funkce výchovně vzdělávací

Na výchovně vzdělávací funkci je kladen velký důraz. Výchovně vzdělávací funkce se snaží kultivovat a upevňovat v dětech žádoucí morální

²⁴ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008

²⁵ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času. Portál, Praha 2008 str. 39

postoje a vlastnosti. Snaží se rozvíjet v dětech jejich schopnosti a motivovat děti k správnému využívání volného času, které pak předchází nežádoucímu chování. Vede děti k rozvoji poznávacích procesů a k celoživotnímu vzdělávání.²⁶ *Spočívá tedy v záměrném a cílevědomém formování osobnosti vychovávaných jedinců, dosahování reálných cílů pomocí promyšleně volených pedagogických prostředků.*²⁷

4.1.2. Funkce zdravotní

Volnočasové aktivity musí podporovat zdravý tělesný, duševní i sociální vývoj. Zdravotní stav může podporovat například usměrňování režimu dne tak, aby vyhovoval biorytmům a individuálním potřebám člověka. To znamená správné střídání různých činností jako je: Práce x odpočinek, tělesné činnosti x duševní činnosti, organizované činnosti x neorganizované (spontánní) činnosti, nebo individuální činnosti x skupinové činnosti. Dále je zde potřebné podněcování k tělesnému pohybu venku v přírodě na čerstvém vzduchu. Pohybové aktivity jsou velice důležité pro zdravý tělesný růst a kompenzují sezení ve školní lavici. Dále sem také patří upevňování hygienických návyků a dodržování zásad bezpečnosti, která je velice důležitá při práci s dětmi.²⁸

4.1.3. Funkce sociální

Ve volném čase se děti dostávají do různých sociálních skupin, kde mohou navazovat sociální kontakty s lidmi, kteří mají podobné zájmy, postoje či názory. Takovéto skupiny bývají většinou velice pestré jak z hlediska věku, tak sociálního postavení.²⁹

Sociální funkci výchovy ve volném čase můžeme chápat i jako příležitost k vyrovnání rozdílů mezi nestejnými materiálními i psychologickými

²⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času, Portál, Praha 2008 str. 39

²⁷ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času. Portál, Praha 2008, str. 70

²⁸ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času, Portál, Praha 2008, str. 70-72

²⁹ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jana: Pedagogické ovlivňování volného času, Portál, Praha 2008, str. 70-72

podmínkami dětí v rodinách. Lze tím do určité míry pomoci dětem z méně podnětného, nebo nějak problematického rodinného prostředí.³⁰

4.1.4. Funkce preventivní

Funkce preventivní, plní obsahově stejné cíle jako primární prevence a vychází tak z její obsahové definice.

Primární prevencí se rozumí všechny aktivity, které mají za cíl zabránit a předcházet problémům, sociálně patologickým jevům, nebo alespoň tyto jevy minimalizovat a zabránit dalšímu šíření. Primární prevenci můžeme rozdělit na specifickou a nespecifickou primární prevenci. Nespecifická prevence představuje základ celého systému prevence. Jedná se o volnočasové aktivity určené dětem a mládeži, která umožňuje harmonický rozvoj osobnosti. Specifická primární prevence je realizovaná v rámci podpůrných programů pro ohroženou rizikovou mládež.³¹

4.2. Výchova prostřednictvím vztahu

Schéma výchovy prostřednictvím vztahu:

Setkání – zaujetí osobností vychovatele – **navázání vztahu**, v němž mladý člověk poznává **hodnoty** reprezentované vychovatelem – přijímá je, žije podle nich – nakonec je schopen předávat tyto hodnoty dále.³²

Výchovné působení vztahu se projevuje tak, že pedagog postupně přivádí dítě k poznání a přijetí určitých hodnot, o které ve výchově jde. Pokud dítě dostatečně nezaujme, nezaujmou ho ani jeho hodnoty.³³ Jak již je řečeno v předešlé kapitole, musí vzniknout pozitivní vztah mezi učitelem a žákem, aby žák přijal hodnoty pedagoga a považoval je za správné. Dítě by mělo v pedagogovi spatřovat určitý vzor. Pedagog také může částečně

³⁰ HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina: Pedagogické ovlivňování volného času, Portál, Praha 2008

³¹ Internetové stránky : <http://www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj> dne: 24. 3.2011

³² PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času, Portál, Praha 2008, str. 54.

³³ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času, Portál, Praha 2008,

nahradit nefunkční rodinu, pokud je mezi ním a dítětem dobrý vztah. Takovýto vztah pak vyžaduje značnou profesionalitu.

Nevznikají zde pouze vztahy mezi pedagogem a žákem, ale vnikají zde i jiné vztahy.

Vztahy ve výchově mimo vyučování podle pedagogiky volného času:

- vychovatel – dítě
- vychovatel – skupina dětí
- dítě –dítě
- dítě – dětská skupina
- vychovatel – vychovatel
- vychovatel – pedagogický tým
- vychovatel – mistr odborného výcviku
- vychovatel – nadřízený (ředitel)
- vychovatel – rodič, rodiče
- dítě – rodiče

Vztahy (sociální klima) se budují prostřednictvím komunikace, ale také tím, že dáváme mladým lidem důvěru, umožňujeme jim převzít spoluodpovědnost (participace).³⁴

4.2.1 Komunikace a vztah mezi pedagogem a žákem

Komunikace mezi učitelem a dítětem je velice důležitá. Pedagogická komunikace ovlivňuje výsledek sociálního kontaktu, proto by každý z pedagogů měl mít základní znalosti z pedagogické komunikace.

Pozitivní vztah mezi učitelem a žákem má celkově příznivý vliv na školní práci žáka, negativní vztah zpravidla utlumuje, snižuje efektivnost školní práce. Vztah mezi učitelem a žákem není definitivně schválený, podléhá jistým změnám hlavně vlivem věkových zvláštností a psychického vývoje žáků.³⁵ Toto neplatí pouze ve škole ale také v zájmovém vzdělávání. To jak pedagog

³⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času, Portál, Praha 2008, str. 53.

³⁵ NELEŠOVSKÁ, Alena: Pedagogická komunikace v teorii a praxi, Grada, Havlíčkův Brod 2005 str. 78.

děti zaujme a jakou si u dětí vybuduje pozici, má značný vliv na další spolupráci mezi nimi. Je důležité, aby si pedagog o každém ve skupině získal určité informace. To mu pak umožňuje ke každému dítěti přistupovat individuálně podle jeho schopností, zájmů a osobních vlastností. Je dobré, když má možnost poznat i rodiče dětí což je u zájmových činností možné pouze pokud rodiče děti doprovází do kroužku a z kroužku.

4.2.2. Poznávání žáků rozhovorem

Rozhovor je důležitým nástrojem k prohloubení vztahu mezi učitelem a žákem a k porozumění duševnímu světu dítěte. Teprve potom může mít výchovný efekt.³⁶

V rozhovoru s dítětem zjišťujeme tedy především jeho plány a cíle do budoucnosti. Můžeme se také zaměřit na další věci, které děti baví a o které se zajímají a hovořit s nimi o nich. Často se mi na hodině keramiky stává, že téma, které děti zaujalo ve škole přenesou i do kroužku. Když ve škole probíraly Věstonickou Venuši, chtěly si ji také zkusit vymodelovat z hlíny. Vyprávěly mi co se dozvěděly od učitelky a domluvily jsme se , že se každý pokusí o ní do příště ještě něco zjistit. Velice mě překvapilo jaké informace dokázaly získat. Někdo dokonce přinesl i obrázkovou knihu. S takto naladěným kolektivem se pak velice dobře pracuje.

³⁶ NELEŠOVSKÁ, Alena: Pedagogická komunikace v teorii a praxi, Grada, Havlíčkův Brod 2005 str. 82.

5. Domy dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže (DDM) je místo kde se schází mnoho lidí, jak předškoláků, školáků tak i dospělých. DDM je místo kde se postarají o náš volný čas, ať už se zajímáme o tanec, divadlo, hudbu, techniku, rukodělné práce či přírodu.

Nabídka aktivit v DDM je veliká a pestrá a neomezuje se jen na základnu DDM, ale nabízí také spoustu jiných možností jako je třeba jízda na koni, výlety do přírody, lyžařské kurzy, a mnoho dalších aktivit, které nás jen napadnou. Probíhá zde také mnoho nejrůznějších soutěží: výtvarné, pěvecké, taneční, nebo ve spolupráci s pražskými školami v nejrůznějších předmětech. Pořádají se zde výstavy, různá divadelní a hudební představení dětí, které DDM pravidelně navštěvují. Je možné tu posedět, nebo zahrát si nějakou hru v otevřeném klubu, kde se pořádají různé turnaje, koncerty či jiné zajímavé činnosti. Probíhají zde také různé víkendové nebo otevřené dílny pro děti i dospělé: keramická dílna, pletení pomlások, vyrábění vánočních ozdob, twistart, drátkování, batikování a mnoho různých dalších nevšedních technik. Pokud někdo neví, co s volným víkendem stačí se podívat do programu nejbližšího DDM a určitě si něco pro sebe nebo své přátele vybere.

V Praze se nachází celkem patnáct DDM. Z toho třináct zřizuje hlavní město Praha a další dva DDM zřizují městské části.

5.1. Právní ukotvení DDM

Vnitřní organizační řády DDM se řídí podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání.

Dále pak v souladu se Školním vzdělávacím programem DDM a s platnými předpisy navazujícími zejména na:

- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- vyhlášku č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

- nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko – psychologické činnosti pedagogických pracovníků
- zákonem č. 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví

DDM jsou příspěvkovými organizacemi, které jsou zapsané ve školském rejstříku vedeném Magistrátem hl. města Prahy. Statutárním orgánem DDM je ředitel, kterého jmenuje a odvolává Rada hl. města Prahy.

Provoz DDM je zajišťován po celý školní rok tzn. vždy od 1.9 do 31.8 následujícího roku. Provoz DDM probíhá i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

5.2. Zájmové činnosti v DDM

Během celého roku DDM uskutečňuje výchovně vzdělávací rekreační činnost pro děti a mládež, případně jejich rodiče a další dospělé zájemce. Ve vyhlášce č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, byly stanoveny tyto činnosti:

1. pravidelná zájmová činnost
2. příležitostná zájmová činnost
3. prázdninová činnost
4. individuální práce
5. soutěže a přehlídky doporučené MŠMT
6. spontánní činnost
7. odborná činnost

Dá se tedy říci, že zájmové činnosti jsou v podstatě rozděleny podle časového uspořádání. Zájmová činnost nemá stanovenou povinnou školní docházku jako ve škole. Je založena především na dobrovolném a samostatném rozhodnutí jedince jestli na danou činnost chce docházet.

Seznam všech činností, které DDM bude pořádat na daný školní rok lze nalézt na internetových stránkách jednotlivých DDM, nebo na letácích

které si DDM pro zájemce připravují. Ti se z nich dozví jaké kroužky, tábory a akce pracovníci DDM na celý rok připravili a na které je možné se přihlásit. Dále se také spoustu informací o akcích pražských DDM mohou dozvědět z časopisu Mít kam jet. Tento časopis vznikl za finanční podpory hlavního města Prahy a je neprodejný, je k dispozici ve všech DDM. V každém čísle časopisu nalezneme představení jednoho z pražských DDM, kalendář akcí, spoustu zajímavého textu a také přílohy s nabídkou zimních nebo letních táborů pražských Domů dětí a mládeže.

5.2.1 Pravidelná zájmová činnost

Mezi pravidelnou zájmovou činností můžeme zařadit ty činnosti, které probíhají dlouhodobě, celoročně, alespoň jednou týdně. Jsou to různé kroužky, soubory, kluby, oddíly nebo jazykové kurzy. Dítě zde rozvíjí své schopnosti a dovednosti zábavnou formou.³⁷ Dítě se zde ocitá v kolektivu lidí, se kterými se pak celý rok setkává a komunikuje. Na konci činnosti bývají pro rodiče, přátele, kamarády i jiné děti či osoby uskutečňovány různé výstavy, vystoupení a jiné akce ukazující co vše se děti během roku naučily či vyzkoušely. Účastníci pravidelné zájmové činnosti mohou na konci roku dostat osvědčení o absolvování kroužku.

5.2.2. Příležitostná zájmová činnost

Příležitostné zájmové činnosti jsou jednorázové, nebo i cyklicky provozované organizované akce s různorodým obsahem vzdělávacího, nebo rekreačního charakteru. Můžeme sem zařadit různé kurzy lidových řemesel, které probíhají v období před Velikonocemi, nebo Vánocemi, dále zajímavé a nevšední výtvarné techniky jako je třeba batikování, drátování, smaltování a mnoho dalších technik. Dále sem můžeme také zařadit všelijaké turnaje, přehlídky, výlety, zájezdy a exkurze. Patří sem i příměstské prázdninové tábory.³⁸

³⁷ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLIČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času. Portál, Praha 2008, str. 122

³⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLIČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena: Pedagogika volného času. Portál, Praha 2008, str. 123

Příměstské tábory jsou nejčastěji provozovány o letních, podzimních, jarních a velikonočních prázdninách. Trvají 2-7 dnů, zpravidla od pondělí do pátku. Nejčastěji se můžeme setkat s týdenním příměstským táborem, ale může se také stát, že budou dva příměstské tábory za sebou a budou spojené do čtrnáctidenního. Rodiče tak mohou své děti přihlásit buď na první, nebo druhý týden, nebo na oba dva týdny dohromady. Příměstský tábor se vyznačuje především tím, že rodiče své děti přivezou ráno mezi 8:00 – 9:00 hodinou a večer si pro děti zase přijedou cca kolem 16:00 hodiny, tento čas se dá individuálně upravovat podle plánované akce i podle věku dětí, které se přihlásily. Ideální věk dětí je mezi 6-12 rokem. Počet dětí záleží na počtu vedoucích. Na jednoho vedoucího připadá zpravidla 5 dětí. Dále je počet dětí ovlivněn prostorami, kde se příměstský tábor koná. Hlavní vedoucí musí být starší 18 let, ale nemusí mít školení povinné pro hlavního vedoucího dětského tábora, protože akce nesplňuje charakter klasického letního tábora. Příměstské tábory můžeme rozdělit podle typu programu na univerzální, specializované nebo na poznávací. Nejvíce užívaný je univerzální typ, kde se střídají různé činnosti jak sportovní, herní, výtvarné ale i chození na výlety. Specializovaný tábor je většinou veden odborníky na danou tematiku a podle toho potom tábor i vypadá. Poznávací je zaměřen především na poznávání svého okolí, každý den je v plánu výlet na určité místo dostupné v rámci jednodenního programu.³⁹

5.2.3. Prázdninová činnost

Prázdninová činnost je provozována především v době dlouhodobého volna. To znamená v období letních, zimních a jarních prázdnin. Zpravidla trvá déle než pět dní. Prázdninová činnost v Pražských DDM je spojena především s pobytem mimo Prahu, a uskutečňuje se prostřednictvím táborů a různých soustředění. Pražské DDM provozují celkem třináct ubytoven - například zde mohu vyjmenovat: Kozojedy, Podhradí u Ledče nad Sázavou, Skryje u Rakovníka.

Nabídka táborů je velká. Tábory jsou různého typu (běžné tábory, integrované tábory, ozdravné tábory či pobyty) V DDM se setkáváme

³⁹ ŠPIŘÍKOVÁ, Ivana, KAČER, Jan: Příměstský tábor, Mravenec, Brno 2009

s běžným typem táborů. Běžný typ táborů se dá rozdělit také podle toho, jak je tábor situován. Mohou to být tábory stálé, putovní nebo hvězdicové.

Stálé tábory se zpravidla uskutečňují v budově, chatce či stanu, kdy táborníci jsou neustále na jednom místě, kde uskutečňují své aktivity a nikam se nepřesouvají.

Putovní tábory probíhají nejčastěji na kolech, pěšky, nebo na vodě kdy během cesty mají táborníci několik stanovišť, kde se utáboří a přespí, než pokračují dál v cestě.

Hvězdicové tábory jsou v podstatě kombinací stálého a putovního tábora. Děti mají jedno pevné stanoviště, kde táboří a z toho to stanoviště pak pořádají různé 2-3 denní výlety. Takovéto tábory mohou být zaměřeny na vodáctví, cyklistiku, horolezectví a jiné činnosti.

Děti se během táborů účastní netradičních aktivit, které během školního roku jen tak nezažijí. Dnes existují i různé specializované tábory jako je umělecký, hudební, počítačový, jazykový či tábor s výukou jízdy na koních. Na každém táboře je hlavní vedoucí, který sestavuje táborový program a určuje činnosti oddílových vedoucích a praktikantů. Hlavní vedoucí musí být osoba starší 18 let, která je způsobilá práce s dětmi. Hlavní vedoucí má velkou zodpovědnost jak právní, tak morální. Hlavní vedoucí má zodpovědnost za běh celého tábora. Oddílový vedoucí realizuje s dětmi táborový program, je to osoba starší 18 let, která také musí být způsobilá práce s dětmi. Oddílový vedoucí odpovídá za bezpečnost svěřených dětí. Oddílový vedoucí může mít k ruce praktikanta, nebo instruktora, který mu je nápomocen. Praktikant je obvykle starší 15 let a mladší 18 let, který již dříve na tábor jezdil. Pro praktikanty platí stejná pravidla jako pro účastníky tábora, protože jim ještě nebylo 18 let, nemají na táboře žádnou zodpovědnost za děti a běh tábora. Za praktikanty zodpovídají vedoucí.

Nedílnou součástí skoro každého tábora bývá takzvaná celotáborová hra (dále jen CTH), která funguje jako motivace pro děti účastnit se se zájmem táborových her. CTH si většinou připravují vedoucí po celý rok a

přizpůsobují ji věku účastníků tábora. Připravují se různé scénky, legendy a mnoho dalších věcí aby CTH děti co nejvíce zaujala.

5.2.4. Spontánní aktivity

Spontánní aktivity jsou takové aktivity, které jsou pedagogy ovlivňovány nepřímo. Spontánní aktivity nemají pevně stanoven začátek ani konec. Odvíjejí se podle aktuální nálady a zájmu dítěte. Jsou vymezeny pouze pracovní dobou zařízení. Jsou přístupné všem zájemcům a nejčastěji se uskutečňují v otevřených klubech, hernách, čítárnách, hřištích. Pedagog zde může působit jako rádce, další člověk do hry, ale především zajišťuje také bezpečnost.

Spontánní aktivity jsou tedy pro volně přichozí osoby. V DDM JM je pro takovéto přichozí otevřen Klub Beroun a nebo nově zrekonstruovaná školní zahrada, kde si přichozí mohou vypůjčit základní sportovní vybavení, nebo využít volejbalové či skateboardové hřiště, které je u dětí velice oblíbeno a využíváno. Otevřený klub Beroun je přístupný každý den v týdnu cca od 15:00 – 19:00 hodin. Přichozí si zde mohou zahrát nejrůznější stolní společenské hry. Dále je zde umístěn kulečnický stůl, fotbálek, air hokej nebo elektronické šipky. Zájemci si zde také mohou vypůjčit africké bubny – djembe. Minimálně dvakrát do měsíce se v klubu konají různé miny turnaje či soutěže pro volně přichozí zájemce.

5.3. Účastníci zájmových činností

Účastníky zájmového vzdělávání DDM jsou podle § 1, vyhlášky č. 74/2005 Sb. *O zájmovém vzdělávání dětí, žáci, studenti. Účastníky mohou být také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků případně další osoby včetně účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami.*⁴⁰

⁴⁰<http://www.msmt.cz/mladez/vyhlaska-c-74-2005-sb-o-zajmovem-vzdelavani>,
dne: 10. 2. 2011

Jednu z nejširších definic dítěte nám poskytuje Úmluva o právech dítěte, která byla přijata v listopadu 1989 v New Yorku. Tato úmluva říká, že *dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.*⁴¹

*Mládež je sociální skupina, která je tvořena lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Mají charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot.*⁴²

5.4. Pracovníci DDM

Pracovníci DDM jsou především pedagogové, kteří jsou zařazeni do kategorie vychovatel. Pracovníci DDM se řídí Pracovním řádem pro pedagogické pracovníky, které vydalo MŠMT. Na činnost DDM se dále podílejí externí a dobrovolní pedagogové, kteří jsou ve volném smluvním vztahu. Většinou to jsou lidé, které tato činnost baví a zajímají se o ní od malička a své zkušenosti chtějí předávat dál.

Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících je pedagogický pracovník ten: *kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko – psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu. Je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu nebo ředitelem školy.*⁴³

5.4.1 Předpoklady pedagogického pracovníka

V zákonu č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících jsou předpoklady pro výkon funkce pedagogického pracovníka stanoveny takto:

⁴¹ http://www.stopdetskepraci.cz/download/pdf/documents_2.pdf dne: 10. 2. 2011

⁴² Průcha, Walerová, Mareš : Pedagogický slovník

⁴³ <http://www.msmt.cz/mladez/zakon-c-563-2004-sb-o-pedagogickych-pracovnicich> dne: 10. 2. 2011

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,*
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,*
- c) je bezúhonný,*
- d) je zdravotně způsobilý a*
- e) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.*

(2) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen

- a) za úmyslný trestný čin, nebo*
- b) za trestný čin nedbalostní spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.*

(3) Bezúhonnost prokazuje fyzická osoba před vznikem pracovněprávního vztahu předložením výpisu z evidence Rejstříku trestů; výpis nesmí být starší než 3 měsíce.

(4) V průběhu trvání pracovněprávního vztahu je pedagogický pracovník povinen předložit řediteli školy nebo řediteli zařízení sociální péče výpis z evidence Rejstříku trestů, pokud byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jímž by mohl pozbýt předpoklad bezúhonnosti.⁴⁴

Vedoucí zájmového útvaru by měl být empatický, měl by to být člověk, který se rád a ochotně bude dětem věnovat, kdo rád poradí a vždy oplývá nápadem a má po ruce nějaký námět. Měl by také probouzet a rozvíjet v jedinci jeho přirozené předpoklady a snažit se o to aby se jedinec mohl vlastní aktivitou zdokonalovat. Měl by umět hodinu naplánovat tak aby byla zajímavá a přínosná pro všechny její účastníky. Pedagog DDM by tedy měl mít odborné znalosti a talent. Dále je také důležité, aby byl důvěryhodný a působil tak i navenek. Těžko někdo svěří dítě někomu, kdo na něj nepůsobí dobrým dojmem. Měl by být kreativní, tvořivý a flexibilní ve smyslu umět zareagovat na změnu situace, na něco neočekávaného, na problém. Měl by být vyrovnaný a osobnostně vyzrálý. Měl by umět s dětmi komunikovat a

⁴⁴ <http://www.msmt.cz/mladez/zakon-c-563-2004-sb-o-pedagogickych-pracovnicich>
Dne: 10. 2. 2011

naslouchat jim. Měl by být citlivý a hodnotit individuálně podle možností a schopností dítěte. Ve skupině by měla být navazována atmosféra vzájemné důvěry. Je zde třeba i pedagogické autority, umět si vybudovat vztah k dítěti, skupině a umět si přitom udržet respekt a autoritu.

V nástinu metodiky vedení zájmové činnosti je uvedeno, že vedoucí má několik základních rolí:

- 1) Role instruktora, který vysvětluje, stimuluje a ukazuje činnost, kterou má účastník zvládnout, a přitom ho zároveň podněcuje k myšlení.*
- 2) Role rádce, který vede účastníky k pochopení smyslu činnosti a jejím hodnotám. K činnosti je motivuje.*
- 3) Role diagnostika a terapeuta, který pomáhá uspokojovat individuální potřeby, řešit konflikty a osobní problémy, překonávat překážky a usnadňuje vzájemné kontakty.*

6. Vedení zájmového útvaru keramiky v DDM JM

V této kapitole popisují přípravu, realizaci a vyhodnocení kurzu keramiky. Tento kurz mám možnost již čtvrtým rokem externě vést každý pátek od 14:00 – 15:30 v Domě dětí a mládeže Jižní Město. Nejprve se zaměřím na celkový popis DDM JM. Dále se budu věnovat keramickému kurzu, který probíhal ve školním roce 2010/2011, popíši celoroční plán práce, přiblížím keramickou učebnu a její vybavení, provozní řád keramické dílny a celkovou charakteristiku skupiny. Nakonec podrobně popíši realizaci jedné lekce a její zhodnocení.

6.1. Celkový popis zařízení DDM JM

- Název: Dům dětí a mládeže Jižní Město (DDM JM)
- Adresa: Praha 4, Šalounova 2024
- Ředitel: Jana Chytilová
- typ: dům dětí a mládeže (DDM)
- účel: účelem DDM JM je uskutečňování výchovně vzdělávací a rekreační činnosti pro děti, mládež a dospělé zájemce v jejich volném čase.
- služby: DDM JM uskutečňuje tyto služby: pravidelnou zájmovou činnost, příležitostnou zájmovou činnost, prázdninovou činnost, různé soutěže a přehlídky a také spontánní aktivity.
- klientela: Děti, mládež, dospělí zájemci

Dům dětí a mládeže Jižní Město vychází z dlouholetých tradic působení v regionu Prahy 4. Vznikl v roce 1965 jako Dům pionýrů a mládeže s působením pro Prahu 4 v Kaplické ulici, v roce 1984 získal pobočku na Jižním Městě, Dolanského 1754 a v roce 1989 získal budovu v Šalounově ulici, kam se posléze přestěhoval, aby zkvalitnil v lepším a modernějším prostředí svoji činnost. V roce 1994 rozšířil svoji činnost otevřením pobočky

v Janouchově ulici. V současné době působí DDM JM na největším pražském sídlišti Jižní Město a převážně všechny aktivity jsou zaměřeny na tuto oblast.⁴⁵

6.2. Celoroční plán práce zájmového útvaru keramiky

Před zahájením zájmového útvaru keramiky vytvářím celoroční plán práce zájmového útvaru keramiky, kde je potřeba stanovit výchovně vzdělávací cíle:

- Rozvíjení citu pro materiál
- Rozvíjení základních znalostí a řemeslných dovedností v oboru, podpora kladného vztahu k umění
- Šetření a efektivní využití materiálu – hlína, glazury
- Rozvíjení tvořivosti, představivosti a fantazie při zpracování tématu
- Odpovědná příprava na hodinu
- Dodržování správné manipulaci s nástroji
- Samostatnost při práci
- Umění pracovat s informacemi
- Návyky slušného chování
- Úklid před odchodem z dílny

Dále v plánu práce uvádím obsah činnosti zájmového útvaru a přehled technik, které se v zájmovém útvaru využívají. Pro keramiky to jsou tyto činnosti:

- Seznámení s materiálem
- Osvojení základních technik práce s hlinou
- Rozvíjení tvořivosti
- Návrhy vyjádření pomocí základních výtvarných technik
- Vlastní volba vhodné techniky na zpracování daného tématu
- Práce s hlinou, glazurami, engobami a burelem

⁴⁵http://ddmjm.cz/onas/dokumenty/skolni_vzdelavaci_plan.pdf dne: 17. 6. 2011

- Souborná výstava na určité téma, která bude prezentovat práce dětí a dospělých v DDM

Přehled technik práce s hlínou od nejjednodušších ke složitějším:

- Hádková technika
- Vytlačovaná technika
- Šupinová technika
- Plátová technika
- Kombinovaná technika
- Točení na hrnčířském kruhu

Očekává se, že se děti naučí zvládat základní techniky práce s keramickou hlínou a základní dekorativní techniky. Naučí se samostatně přemýšlet a pracovat na dané téma, budou schopny uvažovat o pracovních postupech tak, aby zvládly práci dokončit samostatně.

Je potřeba vytvořit přibližný celoroční plán prací. Co se bude s dětmi vyrábět a jaké techniky se přitom naučí. Začíná se od nejjednoduššího ke složitějšímu. Děti si nejprve vyzkouší, jak se s hlínou pracuje, jak se chová a co vše si s ní mohou dovolit. Když si osvojí tyto základní znalosti, mohou se pustit do větších a náročnějších prací. Kdyby začínaly pracovat od velkých a náročných věcí mohla by nastat situace, že by se výrobek nepovedl a dítě by bylo smutné a na další hodinu by nebylo dosti motivované, také by mohlo ztratit zájem úplně. Proto je tedy dobré začínat od menších věcí, které se dítěti povedou a mají z nich radost jak děti tak rodiče a vedou k pozitivní motivaci.

6.3. Učebna keramiky a její vybavení

Učebna keramiky má čtyři místnosti. V nejmenší místnosti se nachází keramická pec. Do této místnosti mají děti vstup zakázán, protože jsou velice zvědavé, jak taková pec vypadá, je dobré na začátku roku tuto místnost s

keramickou pecí dětem ukázat a popsat, jak funguje. Dále se v této místnosti nachází skříň se zásobami glazur a keramických pomůcek.

V další místnosti se nachází police, do kterých se dávají již vypálené a hotové výrobky všech účastníků keramických kurzů. Děti si velice rády prohlíží výrobky ostatních, málo kdy si ale uvědomují, že mohou být některé věci velice křehké a neopatrně je berou do rukou a prohlíží si je, což má někdy za následek nechtěné rozbití výrobku, nebo jeho poškození, aby se tomu předešlo, mají děti do této místnosti vstup povolen jen pod dohledem.

Ve zbylých dvou místnostech už se děti mohou pohybovat zcela volně. V první a největší místnosti se nachází pracovní stoly s přibližně osmnácti místy, u kterých děti tráví nejvíce času. Jsou zde dva hrnčířské kruhy, velká otevřená skříň s nejrůznějšími keramickými potřebami, které si děti mohou kdykoli během hodiny vypůjčit a použít. V této místnosti se také nacházejí police na které si děti odkládají rozdělané výrobky a nebo již hotové výrobky, které musí teprve řádně vyschnout, aby se mohly začít barvit engobami, nebo aby se mohly dát na přezah do pece.

V poslední místnosti se připravuje a zpracovává keramická hlína. Dále jsou zde pro děti namíchány engoby a glazury na barvení jejich výtvorů. Je zde další prostor k práci a také police určené pro hotové výrobky, které jsou připraveny k vypálení v peci. Nedílnou součástí keramické dílny je také šatna, kde se mohou děti převléci do pracovního oblečení.

6.3.1. Provozní řád keramické dílny

- Vstup do keramické dílny je povolen pouze za přítomnosti pracovníka DDM.
- Před vstupem je nutné se převléknout a přezout do pracovního oblečení a obuvi.
- Za cenné věci (ručí provozovatel) jen v případě že jsou tyto věci na začátku kroužku uloženy u vedoucího kroužku.
- Vybavení keramické dílny (hrnčířské kruhy) používáme pouze pod dohledem pracovníka DDM.

- Na hrnčířském kruhu je možné pracovat pod dohledem vedoucího kroužku.
 - Je nezbytně nutné náhradní převlečení a náhradní obuv.
 - Dlouhé rukávy je nutné vyhrnout.
 - Dlouhé vlasy musí být spletené na zádech.
 - Oděv si chráníme ještě dalším ochranným pláštěm.
- V prostorách keramické dílny je zakázáno konzumovat jakékoli potraviny a nápoje.
- Do šatny keramické dílny, budete vpuštěni nejdříve 15 minut před zahájením kroužku.
- Keramickou dílnu opouštíte ve stejném stavu, ve kterém byla při našem příchodu.

6.4. Charakteristika skupiny

V pátečním kurzu keramiky, který se uskutečňoval ve školním roce 2010/2011 se sešlo celkem třináct dětí. Věkové rozmezí dětí v kurzu bylo sedm až čtrnáct let. Složení skupiny bylo nezvyklé - chlapci výrazně převažovali nad děvčaty. To mělo velký vliv na sestavování celoročního plánu práce, který jsem musela přizpůsobit tak, aby vyhovoval také chlapcům. Ve skupině bylo několik nováčků, ale vesměs všichni už nějaký keramický kurz navštěvovali. V kurzu se sešla skupinka spolužáků z jedné třídy ZŠ, to jim dodávalo sebejistotu a chovali se neukázněně a rušili práci ostatních dětí. Pokud je zvolené téma dostatečně zaujalo, dokázali se zklidnit a věnovat se práci. Proto jsem musela zpočátku volit témata s ohledem na ně. Časem se zklidnili a přijali mezi sebe i ostatní děti. Postupem času si na sebe navzájem všichni zvykli a začali mezi sebou komunikovat a pomáhat si. Nejprve jsem témata práce navrhovala já, postupem času se děti přidaly a začaly navrhopvat témata o která měly zájem a bavila je.

6.5. Vytvoření programu keramické lekce

V této kapitole popisují vytvoření programu keramické lekce, která se uskutečnila v druhém pololetí školního roku 2010/2011. Děti už byly schopné pracovat samostatně, jen s malou pomocí a zapojovaly vlastní fantazii. Proto jsem začala dávat otevřenější témata, která dětem umožnila pracovat libovolně podle jejich návrhu a fantazie. Témata jsem volila s rozmyslem. Téma této lekce mělo název „Pod vodou“. Toto téma jsem zvolila nejen proto, že chlapci mezi sebou často hovořili, jak chodí na ryby, ale také proto, že v týdnu ve kterém se lekce uskutečnila byl světový den vody (22.3.) Téma „Pod vodou“ je velice rozsáhlé, předpokládala jsem, že každý, jak chlapec či dívka si v něm najdou nějaký vhodný námět na vlastní tvorbu. Pro případ kdyby nějaké dítě nevědělo, jak se s daným tématem vypořádat, připravila jsem pro inspiraci několik obrázků vodních živočichů a rostlin.

6.5.1. Realizace programu

Před každou lekcí keramiky je třeba přijít nejméně o půl hodiny dříve, abych stihla vyzvednout keramický deník a nachystala vše potřebné. Protože se začínalo nové téma musela jsem pro děti připravit a recyklovat keramickou hlínu, aby mohly po příchodu začít pracovat a už se ničím jiným nezdržovat (keramická lekce trvá přesně hodinu a půl a někdy je složité se do tohoto času vejít). Dále jsem na stoly připravila obrázky s vodními živočichy a rostlinami, které jsem nakopírovala z encyklopedií či vytiskla z internetu. Na keramiku ten den přišlo deset dětí. Protože jsem jim na konci minulé lekce prozradila, jaké téma bude další hodinu, některé si přinesly své vlastní namalované nebo vytištěné návrhy a náměty. Děti které neměly téma připravené z domova mezi sebou začaly debatovat, co kdo vytvoří a začaly se předhánět, kdo bude mít fantastičtější mořskou příšeru. Nakonec vznikly návrhy: Pan chobotnice, rybka se světýlkem, podvodní netykavka, mořská želva a spousta jiných rybek či rostlin bez zvláštního názvu. Když měly děti své návrhy dostatečně promyšlené mohly si vzít hlínu a začít pracovat. Postupně jsem obcházela všechny děti a probírali jsme společně, jak budou při tvorbě postupovat, některé děti potřebovaly poradit více, jiné mou pomoc skoro nepotřebovaly. Velice důležité je už při tvorbě z hlíny přemýšlet o tom,

jak bude výrobek barven. S tím mají děti velký problém. Nechce se jim lekcí předem přemýšlet o tom, jak se bude výrobek barvit, přijde jim to zbytečné. Je ale důležité o tom s dětmi hovořit, aby se postupem času samy naučily o barvení přemýšlet. Některým dětem se téma zalíbilo natolik, že se rozhodly udělat si výrobek o něco větší než obvykle. S těmito dětmi jsem se domluvila, že pokud nestihnou výrobek dokončit, zabalíme výtvar tak, aby na něm mohly pokračovat v další lekci. Dvě děti na konci keramiky opravdu výtvar dokončit nestihly. Ostatním se dokončit podařilo včas a tak jsem každý hotový výrobek ještě prohlédla jestli je dobře vydlabán, aby v peci nepraskl a neponičil ostatní výrobky a podepsán, aby se neztratil, nebo aby si ho omylem neodneslo jiné dítě, což se občas u nepodepsaných výrobků stává. Ten kdo měl výrobek zkontrolován a položen na polici na oschnutí si mohl začít uklízet. Děti byly při úklidu velice živé a spíše než aby uklízely, dělaly ze stolů vodní kluziště pro houbičky na mytí. Nakonec se děti zklidnily a keramickou dílnu se podařilo dostat do původní podoby.

6.5.2. Vyhodnocení programu

Tento program bych vyhodnotila jako velmi zdařilý. Děti se dokázaly na téma samy předem připravit a donést si podklady které k tomu potřebovaly. Téma je zaujalo a podle toho také vypadala jejich práce v hodině a jejich výrobky. Většinou si dokázaly samy vytvořit plán práce, jen některé s tím měly ještě problémy, ale s malou pomocí to nakonec zvládly všechny. Dvě děti nestihly výtvar dokončit, ale nesouviselo to s tím, že by se práci dostatečně nevěnovaly.

6.8. Celkové zhodnocení keramického kurzu 2010/2011

Tento keramický kurz navštěvovalo čtrnáct dětí, které se ve většině případů s keramikou na nějaké úrovni setkaly. Přesto na začátku potřebovaly řád a pevné vedení, aby se jim dařilo výrobky dokončit. Postupem času se naučily pracovat s informacemi, které jsem jim celou dobu předávala. Začaly ovládat jak základní techniky práce s hlinou tak dekorativní techniky. Naučily se dodržovat správné postupy a dokázaly

efektivně a s rozmyslem využívat materiály, které měly k dispozici. Postupně se naučily o věcech samostatně přemýšlet a začaly pracovat tak, že věci dokázaly dotáhnout do konce bez mé pomoci. Naučily se spolupracovat ve skupině a naslouchat názorům ostatních členů. Děti si mezi sebou vytvořily natolik přátelské vztahy, že i když se zpočátku vůbec neznaly, na konci kurzu se domlouvaly, že by spolu mohly jet na dětský tábor a být spolu ve stanu.

Závěr

Pražské domy dětí a mládeže se pořád vyvíjí a snaží se neustále vymýšlet a realizovat nové činnosti pro děti, mládež a dospělé. Zájem o činnosti DDM neustále roste o tom svědčí především naplněné kroužky na které čeká řada uchazečů celé pololetí jestli se náhodou neuvolní nějaké místo. Stejně je to i s letní prázdninovou činností DDM, která je obsazená do týdne od jejího vypsání. DDM jsou po Praze rozmístěny tak, aby v každé části byl jeden zástupce a byly tak přístupné většině obyvatel Prahy. Obávám se ale, že finanční dostupnost DDM není přijatelná pro všechny a pravděpodobně se bude ještě zhoršovat, protože výhledově má dojít ke zdražení kroužků. Tato situace se dotýká především rodin s více dětmi, kdy zaplatit kroužky a tábory pro všechny děti je velmi nákladné.

V dnešní uspěchané době si stále spousta lidí neuvědomuje, nebo nepřipouští jak velký význam má volný čas a činnosti v něm realizované. Jak velký význam mají především pro děti. Volnočasové činnosti formují osobnost, učí novým poznatkům, dovednostem a schopnostem. Snaží se upevnit nejruznější pravidla, hodnoty a normy společnosti. Začleňují do skupiny lidí, která má stejné zájmy. Volnočasové činnosti značně přispívají k utváření mezilidských a mezigeneračních vztahů. Smutné je, že pokud děti netráví smysluplně svůj volný čas, bude je tento problém pravděpodobně provázet celým životem. Společnost by proto měla věnovat mnohem více pozornosti trávení volného času dětí a to především z ohrožených skupin. Pražský magistrát se o to pokouší zřizováním otevřených klubů v rámci DDM. Otevřené kluby poskytují dětem místo, kde mohou trávit svůj čas, ale nemohou jim poskytnout to co běžné kroužky, proto by bylo dobré, kdyby zřizovatel dokázal poskytnout alespoň část míst v kroužcích jako „stipendijní“ a prostřednictvím pracovníků otevřených klubů a učitelů ZŠ je mohl nabídnout vytypovaným dětem.

Závěrem lze říci, že svůj volný čas strávilo v pražských DDM za jejich více než šedesátiletou historii mnoho lidí a tak je navštěvují nezřídka děti dětí, které do nich chodily v šedesátých letech. Dá se tedy říci, že úspěšně plní svou funkci již pro třetí generaci pražanů a nezbývá než si přát, aby

byly i nadále stejně úspěšné jako jsou dosud, aby byly přístupné a to především finančně co nejširšímu množství zájemců o jejich služby a aby si jejich zřizovatel byl vědom jejich pozitivního významu pro společnost jako celek a nedopustil, aby se jejich úroveň pro nedostatek financí zhoršovala, nebo naopak se stala nedostupnou pro část jejich klientů. Tento typ zařízení má být svou podstatou dostupný pro co nejširší veřejnost a měl by se do budoucna co nejvíce otevírat nejohroženějším skupinám našich dětí a vytvářet pro ně nové programy, které by dokázaly alespoň část z nich naučit smysluplně trávit volný čas a dát jim tak rovnou šanci pro budoucí život.

Použité zdroje

Použitá literatura

- PÁVKOVÁ, Jiřina, HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, HRDLÍČKOVÁ, Vlasta, PAVLÍKOVÁ, Alena. Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. Portál, Praha 2008
- HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy. Portál, Praha 2008
- HÁJEK, Bedřich: Nástin metodiky vedení zájmové činnosti. Pedf UK, Praha 2007
- PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. Portál, Praha 2003
- HOFBAUER, Břetislav. Děti, mládež a volný čas. Portál, Praha 2004
- MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. Mládež a delikvence. Portál, Praha 1998
- VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie I,II, Portál, Praha 2000
- ŠPIŘÍKOVÁ, Ivana, KAČER, Jan. Příměstský tábor, Mravenec, Brno 2007
- HOFBAUER, Břetislav. Zařízení volného času dětí a mládeže. Praha 1992
- MACHOVÁ, Jitka, KUBÁTOVÁ, Dagmar a kolektiv. Výchova ke zdraví, Grada, Havlíčkův Brod 2009

Elektronické dokumenty

- <http://www.msmt.cz/>
- <http://www.crdm.cz/>
- <http://ddmjm.cz/>
- <http://www.ulita.cz/>
- <http://www.bambiriada.cz/>

Právní normy České republiky

- zákon č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících
- vyhláška č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání

Seznam příloh

- příloha č. 1: Seznam pražských DDM
- příloha č. 2: Táborové základny DDM
- příloha č. 3: Historie Domu dětí a mládeže Jižní Město (DDM JM)
- příloha č. 4: Nabídka kroužků DDM JM na rok 2010/2011
- příloha č. 5: Tvorba dětí keramického kurzu DDM JM

Seznam pražských DDM

Hlavní město Praha zřizuje 13 domů dětí a mládeže (DDM) a další dva DDM zřizují městské části. Tato volnočasová zařízení nabízejí především dětem a mládeži zájmové vzdělávání, mj. v těchto formách činnosti:

- pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost (zájmové kroužky, kurzy, kluby a oddíly)
- příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost (akce pro širokou veřejnost, divadelní, pěvecká či taneční vystoupení a přehlídky, dny otevřených dveří, specializované výstavy)
- táborová činnost a další činnosti spojené s pobytem v přírodě (letní a zimní tábory, odborná soustředění, pobytové kurzy)
- organizování soutěží a přehlídek ve spolupráci se školami a dalšími institucemi (oborové olympiády, Středoškolská odborná činnost, Pohár pražských škol)

DDM jsou místem, kde se scházejí nadšenci bez rozdílu věku. Jsou centrem dobré zábavy, ale také poučení, vzdělávání či rozvíjení zájmů. Ať už se zajímáte o počítače, tanec, divadlo nebo třeba poniky, ať jste mladí nebo pokročilejšího věku, vždycky si pro sebe v DDM něco najdete.

PRAŽSKÉ DOMY DĚTÍ A MLÁDEŽE
www.volnycaspraha.cz

Dům dětí a mládeže Praha 2
Praha 2, Slezská 21, tel.: 222 251 572
reditel@ddm-ph2.cz, info@ddm-ph2.cz
www.ddm-ph2.cz
ředitel Ján Rybářík

Dům dětí a mládeže Praha 4 – Hobby centrum 4
Praha 4, Bartáková 1200/37, tel.: 241 731 510
informace@hobbycentrum4.cz
www.hobbycentrum4.cz
ředitelka Nicole Horová

Dům dětí a mládeže Praha 6 – Bílá Hora
Praha 6, U Boroviček 1, tel.: 235 323 333-2
info@ddmp6.cz, www.ddmp6.cz
ředitel Petr Ryneš

Dům dětí a mládeže Praha 7
Praha 7, Šimáčkova 16, tel.: 220 800 571
svoboda@ddmp Praha 7.cz
krajcova@ddmp Praha 7.cz
www.ddmp Praha 7.cz
ředitel Jiří Svoboda

Dům dětí a mládeže Praha 9
Praha 9, Měšická 720, tel.: 286 884 456
info@ddmp Praha 9.cz
www.ddmp Praha 9.cz
ředitelka Vladimíra Dvořáková

Dům dětí a mládeže Jižní Město
Praha 4, Salounova 2024, tel.: 272 929 545
sal@ddmj m.cz
www.ddmj m.cz
ředitelka Jana Chytilová

Místní dům dětí a mládeže Praha 13 – Stodůlky
Praha 13, Chlupova 1800, tel.: 251 620 266
info@mddm13.cz
www.mddm13.cz
ředitelka Michaela Gaydošová

Dům dětí a mládeže hlavního města Prahy
Praha 8, Karlínské nám. 7, tel.: 222 333 888
ddmp Praha@ddmp Praha.cz
www.ddmp Praha.cz
ředitel Libor Bezděk

Dům dětí a mládeže Praha 3 – ULITA
Praha 3, Na Balkáně 100, tel.: 271 771 025-6
info@ulita.cz, www.ulita.cz
ředitel Josef Chmel

Dům dětí a mládeže Praha 5
Praha 5, Štefánikova 235/11, tel.: 257 323 918
ddmp Praha 5@ddmp Praha 5.cz
www.ddmp Praha 5.cz
ředitel Jiří Dolejš

Dům dětí a mládeže Praha 6 – Suchdol
Praha 6, Rohová 7/540, tel.: 220 921 776
ddm.rohova@zris.mepnet.cz
www.ddmsuchdol.cz
ředitel Roman Benýšek

Dům dětí a mládeže Praha 8
Praha 8, Přemyslská 1102/15
tel.: 284 681 050
info@ddmp Praha 8.cz
www.ddmp Praha 8.cz
ředitelka Jana Vargová

Dům dětí a mládeže Praha 10 – DUM
Praha 10, Pod Strašnickou vinicí 23
tel.: 274 772 081
info@dumum.cz, www.dumum.cz
ředitel Roman Urbanec

Dům dětí a mládeže Praha 12 – Modřany
Praha 12, Herrmannova 2016/24
tel.: 244 400 334
ddmmodrany@ddmmodrany.cz
www.ddmmodrany.cz
ředitelka Věra Tošnerová

Dům dětí a mládeže Horní Počernice
Praha 20, Ratibořická 32, tel.: 281 925 264
ddm-hp@ddm-hp.cz
www.ddm-hp.cz
ředitelka Zdeňka Horváthová

Táborové základny DDM

Nabídka táborových základen a škol v přírodě

DDM provozují celkem 13 ubytovacích zařízení vhodných nejen pro školní a sportovní kolektivy při realizaci všech typů kurzů, škol v přírodě, ale i pro neziskové organizace v rámci zajištění táborů, soustředění a dalších pobytů. Všechna tato zařízení jsou v mimopražských lokalitách. Podrobné informace získáte na www.volnycaspraha.cz.

Lomy u Jindřichova Hradce

Ubytovací zařízení se nachází v oblasti mezi Jindřichovými Hradci a Dačicemi v kraji zvaném „Česká Kanada“. Kapacita zděného objektu je 50 míst, stanového tábora umístěného na louce nad obcí 40 míst. Možnost celodenního stravování. K dispozici je sauna, dětské hřiště, hřiště na volejbal a kopanou, stolní tenis, sál s TV a videem. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Lhotka u Mělníka

Turistická základna leží v CHKO Kokořínsko. Ubytování je zajištěno v celoročně vytápěné hlavní budově v deseti 4-lůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením a v menší budově s vytápěním pro 15 osob. Zajištěna plná penze. Dále se lze ubytovat na louce v 15 čtyřlůžkových chatkách a srubech s možností vlastního vaření. V areálu jsou k dispozici klubovna, víceúčelové hřiště s umělým povrchem, přírodní koupaliště. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Podhradí u Ledče nad Sázavou

Rekreační středisko leží na břehu řeky Sázavy. Je vhodné pro školy v přírodě, školení, soustředění, tábory apod. K dispozici je 7 třípokojových chat pro 12 osob – 2 pětlůžkové pokoje, 1 dvoulůžkový pokoj, sociální zařízení, společenská hala a zádveří. Možnost celodenního stravování. Areál nabízí hřiště s umělou travou, 2 víceúčelové betonové kurty, krytý vyhřívaný bazén se saunou, kryté krbové posezení, ohniště aj. Lze zapůjčit jízdní kola a gumové čluny. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Višňová u Křivokláta

Turistická základna se nachází v blízkosti řeky Berounky v CHKO Křivoklátsko. Zděný celoročně vytápěný objekt má kapacitu 23 míst v 5 pokojích s vlastním sociálním zařízením, k dispozici je společenská místnost s malou kuchyňkou. V letních měsících možnost ubytování v deseti 2-lůžkových stanech s podsadou. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Střelské Hoštice

Areál leží na břehu řeky Otavy a nabízí variabilní ubytování v chatkách a pavilonech s bezbariérovým přístupem. Ubytovací kapacita je 200 lůžek (max. 4-lůžkové pokoje). Součástí objektu je řada společenských místností, které lze využít jako učebny nebo konferenční místnosti a velký sál s možností promítání nebo pořádání dalších akcí. V areálu je k dispozici fotbalové hřiště s umělým povrchem, asfaltové hřiště, dětské hřiště. Možnost půjčení lodí. Zajištěna plná penze. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Janské Lázně

Škola v přírodě Duncan leží na hranici KRNPu. Kapacita ŠVP je 100 lůžek. Ve vile Duncan jsou 2 velké učebny, sborovna, televizní místnost a hala, v nové budově je k dispozici další společenská místnost. V areálu se dále nachází oplocené asfaltové hřiště, dětské prolézačky, stolní tenis, venkovní amfiteátr, venkovní posezení a ohniště. Zajištěna plná penze. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Škola v přírodě je vhodná především pro pobyt dětí z mateřských škol. Ubytování je k dispozici v jednopatrové zděné budově se třemi ložnicemi (12, 9 a 7 lůžek) a dvoulůžkovým pokojem. Areál nabízí hřiště, stolní tenis, hernu, dětské hřiště a bazén. Součástí areálu je vlastní chov poníků. Možnost celodenního stravování. V letním období nabízí také stanovou část s 20 místy. Provoz zajišťuje DDM HMP www.ddmp Praha.cz

Vřesník

Táborová základna se nachází nedaleko Berouna. Ubytování je zajištěno v dřevěných chatkách (10 chatek po 4 lůžkách a 5 chat po 6 lůžkách). Součástí je také zděná budova s jídelnou, kuchyní a jedním dvoulůžkovým pokojem. V areálu tábora jsou k dispozici 2 hřiště s přírodním povrchem a ohniště pro večerní posezení. Provozní doba základny je od května do října. Možnost celodenního stravování. Provoz zajišťuje DDM Praha 3 - Ulita www.ulita.cz

Jitřenka Žloutkovice

Škola v přírodě je vhodná pro předškolní a školní věk i pro kolektivy dospělých. Ubytovací kapacita zařízení je 53 lůžek. Součástí zařízení jsou dvě společenské místnosti, stolní tenis, sportovní i dětské hřiště, dva tenisové kurty a zahrada s bazénem. Možnost zapůjčení nafukovacích člunů (Berounka) a sportovního náčiní. Zajištěna plná penze. Provoz zajišťuje DDM Praha 4 - Hobby centrum 4 www.hobbycentrum4.cz

Skryje u Rakovníka

Rekreační objekt leží v kraji Vysočina, v blízkosti Žďárských vrchů a rybníka Sykova. Ubytování v chatkách je určeno především pro letní tábory, výlety či víkendové pobyty. V hlavní zděné budově je možnost celoročního ubytování. K dispozici je víceúčelový prostor velké jídelny a 3 venkovní hřiště. Možnost celodenního stravování. Provoz zajišťuje DDM Praha 10 - Dům UM www.dumum.cz

Tri Studně

Táborová základna se nachází na kraji obce Kozojedy v okrese Kolin v blízkosti rybníka. Areál s dvanácti třílůžkovými dřevěnými chatkami a zděnou jídelnou je vhodný pro letní tábory, školní výlety, školní turistické kurzy apod. K dispozici je také travnaté hřiště a ohniště. Provozní doba základny je od května do října. Možnost celodenního stravování. Provoz zajišťuje DDM Jižní Město www.ddmjnm.cz

Kozojedy

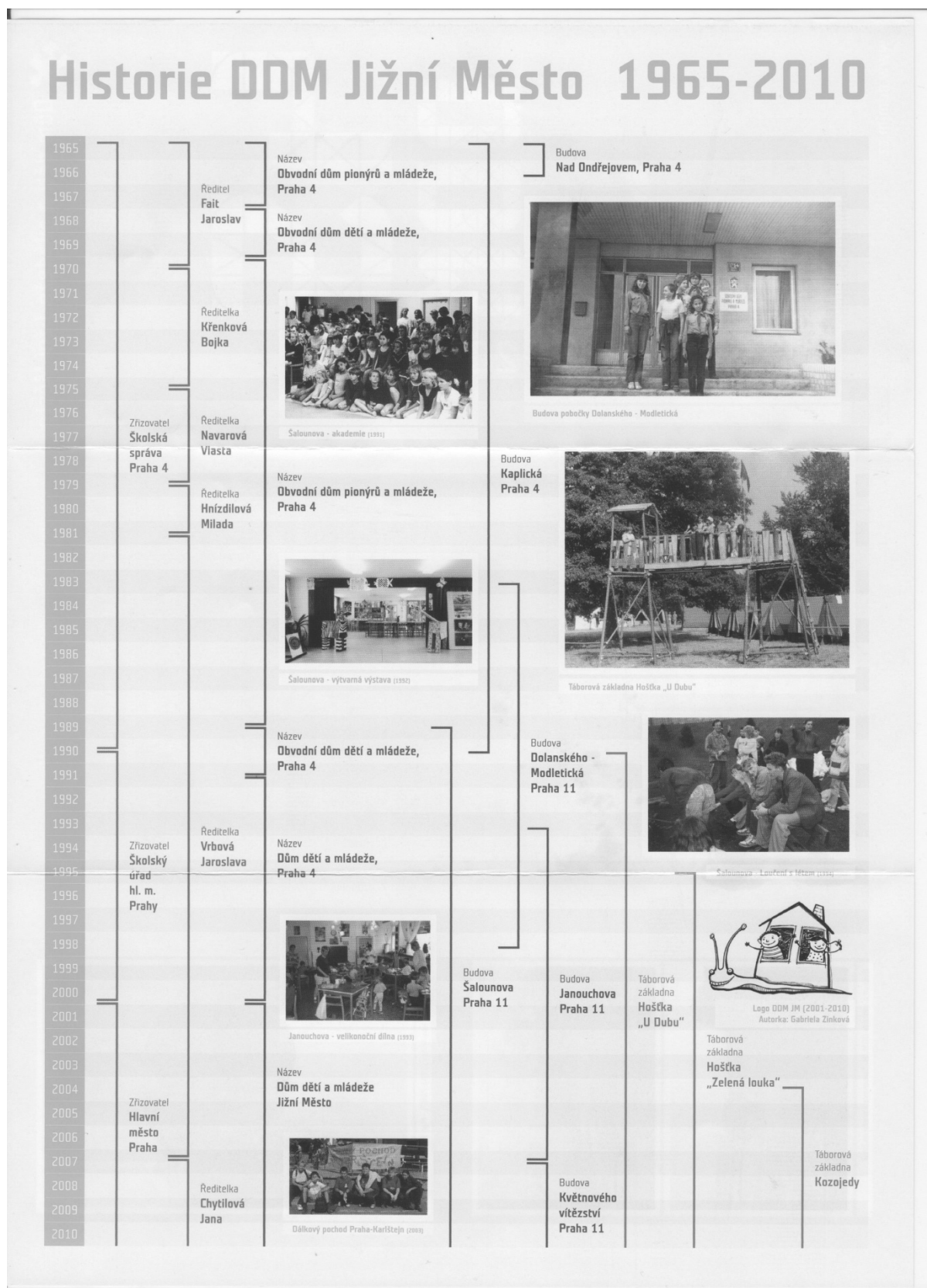

Táborové základny jsou umístěny v CHKO Český les, 3 km od Rozvadova. Jedná se o stanové základny uprostřed přírody, které jsou od sebe vzdálené 1 km. Pro táboření jsou k dispozici podsadové stany, provizorní kuchyně a jídelna. Kapacita tábora je 60 táborníků na každé základně. Provoz základny je pouze přes prázdninové měsíce. Provoz zajišťuje DDM Jižní Město www.ddmjnm.cz

Hoštka U dubu Zelená louka

Historie Domu dětí a mládeže Jižní Město (DDM JM)

Dům dětí a mládeže Jižní Město
Skládáme vás volný čas

LETO DDM 1965-2010

www.ddmjim.cz

Historie Domu dětí a mládeže Jižní Město se začala psát v roce 1965, kdy byl založen Dvoudní dům pionýrů a mládeže, Praha 4, se sídlem v ulici Kaplická a pobočkou v ulici Nad Ondřejovem. Náplní práce byla organizace pravidelné zájmové činnosti, táborů, víkendových akcí a soutěží. Dnes již s úsměvem a určitou dávkou nostalgie můžeme vzpomínat na zahraniční tábory v NDR a Polsku nebo na první počítače PMD.

Na území Jižního Města jsme poprvé pronikli v roce 1983. Nejprve jsme osídili pobočku v ulici Modletická a následně v roce 1989 dostali do užívání dnešní sídlo DDM JM, budovu bývalé mateřské školy v ulici Salounova. Tímto okamžikem jsme zakořenili na Jižním Městě.

V dalších letech jsme získali právní subjektivitu a naším zřizovatelem se stalo hlavní město Praha. Posledních deset let se nám úspěšně daří rozšiřovat nabídku našich aktivit a snažíme se reagovat na měnící se poptávku klientů.

Pokud bychom hledali někoho, kdo nejvíce utvářel „charakter“ naší organizace, jednohlasně bychom se shodli na osobě paní ředitelky Mgr. Jaroslavy Vrbové, která vedla DDM Jižní Město celých 26 let a která nás k naší velké třetosti v listopadu roku 2006 předčasně opustila.

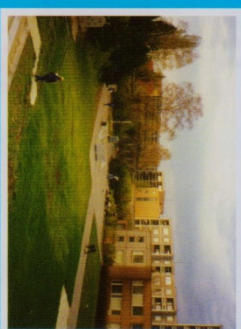
Domem dětí a mládeže Jižní Město prošlo během minulých 45 let tisíce klientů a desítky interních i externích pracovníků se podílelo na realizaci volného času dětí, mládeže i dospělých. Touto cestou bychom jim chtěli poděkovat, protože bez jejich přítomnosti by naše činnost nebyla možná a neměla svůj smysl. Další díky patří našemu zřizovateli za velkou podporu této práce.

Můžeme si říci - ačkoli časy se mění a mnohé odnes čas, naše hlavní poslání zůstává, jsme věrní sloganu naší organizace „Skládáme váš volný čas.“ V přeneseném slova smyslu nabízíme komplexní vyžití v oblasti volného času pro děti, mládež, ale i dospělé.

Věříme, že i nadále vám Dům dětí a mládeže Jižní Město bude přinášet kvalitní nabídku volnočasových aktivit a bude pro vás atraktivním a bezpečným přístavem v moři všedních dní.

Ředitelka DDM Jižní Město (1983-2007) - Mgr. Jaroslava Vrbová

Budova a zahrada DDM JM, Salounova v prvním zázoru

Nabídka kroužků DDM JM na rok 2010/2011

<h2>KROUŽKY</h2> <h3>ZÁJMĚ VZDĚLÁVÁNÍ PRO DĚTI, MLÁDEŽ I DOSPĚLÉ</h3>		
SPORT <ul style="list-style-type: none"> Basketbal Florbal Fotbal Míčové hry Sportovníky Stolní tenis Volejbal Volejbal - SSK DDM JM 	<ul style="list-style-type: none"> Dramatický experimentální soubor DES Dramatický kroužek Dětských Dramatický kroužek Dětských Historický šerm Papírové modelářství Photoshop - počítačová grafika Triobit - taneční oddíl Tvorba www v programu Dreamweaver 	OSTATNÍ
CVIČENÍ <ul style="list-style-type: none"> Aerobic - M-Team Praha Gymnastika P-class - TPS Cassiopeia P-class, pilates - M-Team Praha Sluníčko - pohyb a tanec Zajlíček - pohybová výchova 	PŘEDŠKOLÁCI <ul style="list-style-type: none"> Barevné pískání - zábavná říkanka Beruška - dětský klub Centrum pro předškolní děti - Předškolák Cvček - výtvarka Dětský pěvecký sbor Písnička Hrajeme si spolu - cvičení rodičů s dětmi Klokánek - cvičení rodičů s dětmi Klubíčko - pohyb a tanec Malíček - dílna rodičů s dětmi Medvídek - cvičení Rolníka - hudební dílna Sedmikráska - dětský klub Sheeps - Angličtina Sluníčko - pohyb a tanec Veverka - cvičení Zpívanky aneb „Mámo, táto, zpívej si s námi“ - zpívání rodičů s dětmi Zabídky - základy aerobiku, tance a baletu 	DOSPĚLÍ <ul style="list-style-type: none"> Cvičení na míčích Iské tance - TS Carodely Kalanetika Keramika M-Team Praha - P-class, pilates Muzikální tanec Orientální tanec Palcikování Slovy zpív TPS Cassiopeia - P-class
HUDEBKA <ul style="list-style-type: none"> Elektronická kytara Klavyr Kytara - individuální výuka Kytara - skupinová výuka Solový zpěv Zobrová flétna 	DOSPĚLÍ	DOSPĚLÍ
VÝTVARKA <ul style="list-style-type: none"> Barevné čarování - výtvarka Bodlinka - korigování Keramika Mail architekti Paleta - lidová řemesla Palcikování Pastelka - výtvarka Vývama dílna 	<ul style="list-style-type: none"> osobně na recepci DDM JM, Salounova nebo DDM JM, Kvetného vítězství na telefoně: Salounova 272 929 545, 272 917 077, 272 911 520 ponedělí - čtvrtek • 10:00 - 17:00 hodiny, pátek • 10:00 - 13:00 hodiny na e-mailu: sal@ddmjn.cz, kve@ddmjn.cz (zájemci pozvaní přijet zprávy) <p>ZÁPIS DO KROUŽKŮ ZAČÍNÁ 1. ZÁŘÍ</p> <p>PODROBNĚ INFORMACE O KROUŽKŮCH NALEZNETE NA www.ddmjn.cz</p>	Jak se přihlásit ?
Hlavní budova Salounova 2024, 149 00 Praha 4 Telefon a fax: 272 929 545, 272 917 077 E-mail: sal@ddmjn.cz	Pobočka Kvetného vítězství 2126, 149 00 Praha 4 Telefon: 272 911 520 E-mail: kve@ddmjn.cz	<div> <p>Dům dětí a mládeže Jižní Město SKLADAME VÁS VOLNÝ ČAS</p> </div> <div> <h1>ŠKOLNÍ ROK</h1> <h2>2010/2011</h2> </div> <div> <p>KROUŽKY TABORY AKCE KLUB ZAHRADA</p> </div> <div> </div> <div> www.ddmjn.cz </div> <div> </div>

Tvorba dětí keramického kroužku DDM JM

